

Żużel - czarny sport

Zawsze w lewo

Trudno nie interesować się żużlem, kiedy mieszka się kilka kilometrów od Tarnowa – Mościc i popołudniową porą w sezonie, zamiast śpiewu ptaków, słyszy się warkot silników motocykli przygotowujących się do startu. Żużlem interesują się tutaj niemal wszyscy niezależnie od wieku i płci, jest to największa chluba naszego regionu.

Jeśli jednak wśród Was jest ktoś, kto niewiele wie na temat tej dyscypliny sportowej, to chętnie udzielę Wam kilku podstawowych informacji.

Speedway, czyli czarny sport

Żużel to wyścigi motorowe, odbywające się na torach żużlowych w kształcie podobnym do owalu. Zawodnicy startują ze wspólnego pola, przejeżdżając cztery okrążenia. Sport ten popularny jest w Wielkiej Brytanii, Danii, Szwecji i w Polsce. Polskie nazwy: **czarny sport**, **żużel** pochodzą od nawierzchni, jakie dawniej stosowano na torach. Obecnie na świecie znana jest nazwa: **speedway**.

Początki żużla sięgają początku XX wieku.

Ścigano się na motocyklach drogowych, przeważnie na torach kolarskich, czy nawierzchniach trawiastych. Zawody te spodobały się widzom i były częściej rozgrywane. W polskim sporcie dominował podział na klasy motocykli. Lecz **pod koniec lat 40 wprowadzono regularną ligę**. Wtedy zaczęły pojawiać się sprzęty do jazdy na nawierzchni żużlowej. Wprowadzono regulamin, aby w sporcie tym nie panował chaos.

Zawodnicy podzieleni są na dwie grupy wiekowe: **seniorzy i juniorzy (do 21 roku życia)**. Najpopularniejszymi rozgrywkami żużlowymi jest cykl **Grand Prix**. W zawodach wyłaniani są najlepsi zawodnicy świata. Na polskich torach zawody te odbywają się w Lesznie i Bydgoszczy. Najwięcej tytułów w tym cyklu

uzyskali nowozelandczyk Iwan Mauzer i Szwed Tony Rickardsson (po 6 tytułów). **Polscy żużlowcy wiodący prym w tej dziedzinie to Tomasz Gollob, Zenon Plech, Antoni Woryna.**

Najważniejszą polską imprezą jest **Finał Indywidualnych Mistrzostw Polski**. Odbywa się on w miesiącach wakacyjnych na torze Drużynowego Mistrza Polski z roku ubiegłego. W finale występuje 16 zawodników plus dwóch rezerwowych. Najwięcej tytułów w tych zawodach zdobył Tomasz Gollob.

Jednak ten sport to nie tylko prz yjemności: to także tragedie. Wielu dla żużla straciło życie np. Michał Matula, Ryszard Chrupek, który zmarł na torze w Tarnowie. Jest to **bardzo niebezpieczny i ryzykowny sport.**

Wszystkie tory i stadiony żużlowe muszą spełniać wymogi regulaminu.

Przed wszystkim tor musi mieć kształt owalu, mieć dwie proste i musi być położony na płaskim terenie. Nawierzchnia musi być wykonana z żużlu lub granitu. Tor musi być otoczony bandą dmuchaną.

Każdy zawodnik wyposażony jest w kombinezon zwanym kevlarem. Zabezpiecza on przed groźnymi skutkami upadków. Na lewym bucie żużlowiec posiada łyżwę. Opony żużlowców wyposażone są w kolce, aby uzyskać większą przyczepność. **Motocykle żużlowe nie posiadają hamulców ani skrzyni biegów.**

Obowiązkiem jest posiadanie gogli i kasku, plastronu z numerem startowym oraz naczepki na kask, aby można było rozpoznać zawodników.

Aby można było uprawiać ten sport trzeba uzyskać licencję. Polski Związek Motorowy wydaje ją osobom w wieku od 16 do 35 lat. Trzeba zdać egzamin teoretyczny i praktyczny na torze żużlowym.

Żużel w Tarnowie

Tarnowianie mogą się pochwalić wspaniałą drużyną, która dwa razy zdobyła tytuł Drużynowego Mistrza Polski. **Obecnie klub Unii z Tarnowa startuje w najmocniejszej lidze świata, którą jest polska ekstraklasa.** Z Tarnowa wywodzi się wielu utalentowanych żużlowców. Są to m.in. Janusz Kołodziej, Stanisław Burza, Marian Wardzała, który obecnie jest trenerem Unii. Na stadionie w Mościcach zawsze panuje przyjazna atmosfera, a kibice wspierają i dopingują swoich zawodników.

Aneta Sabat

